

JUDr. PAVEL BLAŽEK, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne
Čj. 318/2012-OD-SPZ

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: obv. VI. N. a R. N. – stížnost pro porušení zákona

Příloha:

- trestní spis Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 6 T 8/2006,
- kopie rozsudku Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 18.6.2009 sp. zn. 3 C 14/2009 a rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20.1.2010 sp. zn. 17 Co 366/2009,
- kopie vkladové lístku z ČSOB, a. s., ze dne 15.10.2008 a vyrozumění soudního exekutora ze dne 3.11.2008 sp. zn. 050 EX 923/08.

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněných VI. N. a R. N.

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 9.7.2008 sp. zn. 5 To 23/2008.

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28.12.2007 sp. zn. 6 T 8/2006 byl obv. VI. N. uznán vinným trestnými činy zpronevěry, a to podle § 248 odst. 1, 4 zákona č.

140/1961 Sb., tr. zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákon“), kterého se měl dopustit jednáním popsáním pod body 1., 2. a 3. výroku o vině tohoto rozsudku, podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) tr. zákona (viz body 4. a 5. výroku o vině) a podle § 248 odst. 1, 2 tr. zákona (bod 8. výroku o vině zmíněného rozsudku), když v bodech 1. až 3. se ho dopustil dílem ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zákona. Dále byl obviněný uznán vinným ze spáchání trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) tr. zákona (bod 6. a 7. zmíněného výroku o vině), kterého se rovněž dopustil ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zákona.

Obv. R. N. byl shledán vinným trestným činem zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) tr. zákona, kterého se měl dopustit jednáním popsáním v bodech 2. a 3. výroku o vině uvedeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, a to ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zákona.

S ohledem na další argumentaci je namístě zmínit, že podstata jednání zařazeného v bodu 3. zmíněného výroku spočívala v tom, že dne 27.3.2001 v Chotěboři, po předchozí vzájemné dohodě obv. VI. N., jednatel obchodní společnosti Statek Doubravka, spol. s r.o., vystupující jako fyzická osoba a kupující a obv. R. N. vystupující jako jednatel obchodní společnosti Statek Doubravka, spol. s r. o., a prodávající, uzavřeli kupní smlouvu o prodeji pozemků p.č. 695/1, 710/3, 720/1 a pozemků ve zjednodušené evidenci – poz. kat. č. 1300/1, č. 2101 v k.ú. Nová Ves u Chotěboře zapsaných na LV č. 589 pro obec v k.ú. Nová Ves u Chotěboře za celkovou kupní cenu 1.628.018,90 Kč, kdy podle znaleckého posudku byla hodnota prodáváných pozemků ve výši 1.465.450,- Kč, přičemž kupní cena nebyla dosud uhrazena, poškozený Statek Doubravka, spol. s r. o., navíc uhradil daň z převodu nemovitostí ve výši 179.605,- Kč, čímž způsobili poškozené obchodní společnosti Statek Doubravka, spol. s r. o., škodu v celkové výši 1.645.055,-Kč.

Za to byl obv. VI. N. odsouzen podle § 248 odst. 4 tr. zákona za použití § 35 odst. 1 tr. zákona k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 7 let, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zákona zařazen do věznice s dozorem. Podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 trestního zákona mu byl uložen i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu vykonávat funkci statutárního orgánu obchodních společností ve smyslu obchodního zákoníku na dobu 5 let.

Obv. R. N. byl uložen podle § 248 odst. 3 tr. zákona trest odnětí svobody v trvání 3 roků, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zákona zařazen do věznice s dozorem. Podle § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 tr. zákona mu byl uložen i trest zákazu činnosti, který spočíval v zákazu vykonávat funkci statutárního orgánu obchodních společností ve smyslu obchodního zákoníku na dobu 5 let.

Postupem podle § 228 odst. 1 a § 229 odst. 2 tr. řádu potom bylo rozhodnuto též o povinnosti obv. VI. N. a R. N. zaplatit jako náhradu způsobené škody poškozené obchodní společnosti Statek Doubravka, spol. s r. o., ve výroku citovaného rozhodnutí specifikované částky (popř. společnost byla odkázána se zbytkem svého nároku na řízení ve věcech občanskoprávních), když v návaznosti na jednání popsané pod body 2. a 3. výroku o vině byli obv. VI. N. a R. N. zavázáni zaplatit společně a nerozdílně poškozené společnosti škodu ve výši 2.036.625,45 Kč (přičemž útokem uvedeným v bodu 2. byla způsobena škoda 391.570,45 Kč a útokem uvedeným pod bodem 3. škoda ve výši 1.645.055 Kč).

Týmž rozsudkem bylo rozhodnuto i o vině a trestu spoluobv. H. K.

Rozsudek soudu prvního stupně napadli všichni tři obvinění odvoláními, o nichž rozhodl Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 9.7.2008 sp. zn. 5 To 23/2008 tak, že podle § 258 odst. 1 písm. c), d), odst. 2 tr. řádu zrušil rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28.12.2007 sp. zn. 6 T 8/2006 ohledně obv. VI. N. ve výroku o vině trestným činem podvodu podle § 250 odst. 1, 3 písm. b) trestního zákona (body 6. a 7. ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně), v celém výroku o trestu a ve výroku o náhradě škody navazujícím na zmíněné body výroku o vině. K odvolání obv. R. N. pak Vrchní soud v Praze podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. řádu zrušil rozsudek soudu prvního stupně ve vztahu k tomuto obviněnému ve výroku o trestu.

Podle § 259 odst. 3 tr. řádu poté odvolací soud rozhodl ve věci znovu tak, že obv. VI. N. uznal vinným trestným činem porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákona, kterého se měl dopustit jednáním popsaným pod body 1. a 2. ve výroku o vině v rozsudku odvolacího soudu.

Obv. VI. N. potom uložil Vrchní soud v Praze za tyto trestné činy a za trestné činy zpronevěry podle § 248 odst. 1, 4 tr. zákona, podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) tr. zákona a podle § 248 odst. 1, 2 tr. zákona, ohledně nichž zůstal rozsudek soudu prvního stupně nezměněn, podle § 248 odst. 4 tr. zákona za použití § 35 odst. 1 tr. zákona úhrnný trest odnětí svobody v trvání 6 let, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zákona obviněný zařazen do věznice s dozorem. Podle § 49 odst. 1 tr. zákona byl obviněnému současně uložen i trest zákazu činnosti, který spočíval v zákazu vykonávat funkci statutárního orgánu obchodních společností a družstev na dobu 5 let.

Obv. R. N. byl tímž rozsudkem odvolacího soudu odsouzen podle § 248 odst. 3 tr. zákona k trestu odnětí svobody v trvání 2 roků, jehož výkon mu byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr. zákona podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 4 roků. Obviněnému byl uložen podle § 49 odst. 1 tr. zákona rovněž trest zákazu činnosti, který spočívá v zákazu vykonávat funkci statutárního orgánu obchodních společností a družstev na dobu 4 roků. Podle § 59 odst. 2 tr. zákona byla tomuto obviněnému uložena i povinnost, aby podle svých sil nahradil škodu způsobenou trestným činem.

Postupem podle § 228 odst. 1 tr. řádu bylo též v potřebném rozsahu rozhodnuto o nároku poškozeného na náhradu škody.

Rozhodnuto bylo v části nově i stran obviněné H. K.

Ze skutečností uvedených v předchozích odstavcích je zřejmé, že v bodu 3. výroku o vině a v souvisejícím výroku o povinnosti k náhradě škody zůstal rozsudek soudu prvního stupně nezměněn.

Podle § 89 odst. 12 tr. zákona se při stanovení výše škody vychází z ceny, za kterou se věc, která byla předmětem útoku, v době a v místě činu obvykle prodává. Nelze-li takto výši škody zjistit, vychází se z účelně vynaložených nákladů na obstarání stejné nebo obdobné věci nebo uvedení věci v předešlý stav.

Podle § 254 odst. 1 tr. řádu, nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu, v tehdy platném znění, odsuzuje-li soud obžalovaného pro trestný čin, kterým způsobil jinému majetkovou škodu, uloží mu v zpravidla v rozsudku, aby ji poškozenému nahradil, jestliže byl nárok včas uplatněn (§ 43 odst. 3); nebrání-li tomu zákonná překážka, soud uloží obžalovanému vždy povinnost k náhradě škody, jestliže je výše škody součástí popisu skutku uvedeného ve výroku rozsudku, jímž se obžalovaný uznává vinným, a škoda v této výši nebyla dosud uhrazena.

Podle § 229 odst. 1 tr. řádu, v tehdy platném znění, není-li podle výsledků dokazování pro vyslovení povinnosti k náhradě škody podklad nebo bylo-li by pro rozhodnutí o povinnosti k náhradě škody třeba provádět další dokazování, jež přesahuje potřeby trestního stíhání a podstatně by je protáhlo, soud odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, popřípadě na řízení před jiným příslušným orgánem.

Podle § 39 občanského zákoníku je neplatný právní úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přičí dobrým mravům.

Pokud jde o dílčí útok popsáný v bodu 3. výroku o vině, soudy dříve činné ve věci správně dovodily, že v trestněprávním smyslu je třeba výši škody stanovit z ceny předmětu útoku, kterým byly jednak nemovitosti ve vlastnictví poškozeného (jejichž hodnota byla v rámci řízení určena znaleckým posudkem na 1.465.450,- Kč) a jednak finanční prostředky poškozeného ve výši 179.605,- Kč, užití na úhradu daně z převodu nemovitostí. Celkem tedy v trestněprávním smyslu byla jednáním obviněných způsobena škoda ve výši 1.645.055,- Kč.

Při rozhodování o nároku na náhradu škody podle § 228 odst. 1 trestního řádu ovšem byly soudy obou stupňů povinny aplikovat příslušné civilní hmotněprávní předpisy, které se na projednávaný případ vztahují (srov. rozhodnutí publikované pod č. 17/1973 Sb. rozh. tr.). Při zjišťování výše škody je nutno vycházet vždy ze škody skutečné, tj. z částky představující majetkovou hodnotu, o kterou byl trestným činem majetek poškozeného zkrácen (srov. rozhodnutí publikované pod č. 33/1967-II., Sb. rozh. tr.). Podle § 39 občanského zákoníku, jak již bylo zmíněno, je neplatný právní úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přičí dobrým mravům.

Jak bylo v řízení jednoznačně konstatováno, kupní smlouva, na jejímž základě mělo dojít k převodu nemovitostí mezi poškozenou společností Statek Doubravka, spol. s r. o., a obv. VI. N., byla oběma obviněnými v rámci skutkového děje popsaného v bodu 3. výroku o vině rozsudku soudu prvního stupně sjednána jako prostředek spáchání dílčího útoku trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) tr. zákona. Obvinění totiž, zjednodušeně řečeno, si jejím prostřednictvím (jejím předložením příslušnému katastru nemovitostí spolu s návrhem na vklad) přisvojili nemovitosti, které jim byly svěřeny jako jednatelům poškozené společnosti ke správě. Svým účelem tedy smlouva zjevně odporovala zákonu, a je proto absolutně neplatná, tedy nezaložila žádné právní účinky, zejména ve formě změny vlastnického práva k předmětným nemovitostem.

S ohledem na tuto skutečnost byly soudy rozhodující v trestní věci obviněných povinny v adhezním řízení zohlednit, že byť v trestněprávním smyslu obvinění způsobili poškozené společnosti škodu, aplikací civilních předpisů je nutné dovodit, že majetek poškozené společnosti nebyl nijak zkrácen, neboť její vlastnické právo k nemovitostem trvá, tedy k přímé škodě na věci nedošlo (jiné závěry mohou být vysloveny stran např. ušlého zisku, což však předmětem posouzení nebylo) a nemůže být proto ani nahrazena.

V této souvislosti lze poukázat na řízení vedené u Okresního soudu v Havlíčkově Brodě, jež rozsudkem ze dne 18.6.2009 sp. zn. 3 C 14/2009 (ve spojení s rozsudkem

Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20.1.2010 sp. zn. 17 Co 366/2009) z podnětu určovací žaloby žalobce, poškozené společnosti Statek Doubravka, spol. s r. o., proti žalované H. K. (které po spáchání výše zmíněného útoku uvedeného v bodu 3. výroku o vině rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové obv. VI. N. protiprávně získané nemovitosti daroval) rozhodl, že vlastníkem předmětných nemovitostí je (a nikdy nepřestala být) poškozená společnost.

Pokud tedy Krajský soud v Hradci Králové v adhezním řízení rozhodl, že obv. VI. N. a R. N. jsou povinni společně a nerozdílně uhradit poškozené společnosti mimo jiné i částku ve výši 1.465.450,- Kč odpovídající hodnotě údajně pozemků, vůči kterým obvinění protiprávně jednali (ve vztahu k částce odpovídající uhrazené dani z převodu nemovitostí byl výrok adhezního řízení učiněn správně), pochybil při aplikaci ustanovení občanského zákoníku a postupoval v rozporu s § 228 odst. 1 tr. řádu a s § 39 občanského zákoníku. Toto pochybení potom (byť nebylo obviněnými nijak konkrétně namítáno) nenapravitel z podnětu odvolání obviněných, směřujících proti všem výrokům rozsudku soudu prvního stupně, ani Vrchní soud v Praze v rámci odvolacího řízení, tedy postupoval v rozporu s § 254 odst. 1 tr. řádu.

Opětovně zdůrazňuji, že na správnosti posouzení jednání obviněných z trestněprávního pohledu naznačená vada nemá žádný dopad – aplikace trestních hmotněprávních předpisů již byla přezkoumána Nejvyšším soudem České republiky k dovolání obv. VI. N., R. N. a H. K., jež byla usnesením ze dne 11.3.2009 sp. zn. 5 Tdo 1652/2008 podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu odmítnuta (dovolací soud zde byl podle § 265i odst. 3 tr. řádu ovšem vázán tím, jaké výroky byly napadeny a z jakých důvodů, přičemž proti výrokům o náhradě škody žádná konkrétní argumentace vznesena nebyla – viz č.l. 2943 trestního spisu). Existence určitých skutečností, které mohou znamenat neplatnost právního úkonu z hlediska požadavků norem stojících mimo trestní právo, totiž nemají nutně vliv na trestní odpovědnost pachatele (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 8.12.2011 sp. zn. 5 Tdo 1375/2011). Svě odsouzení obv. VI. N. zpochybnil i v rámci ústavní stížnosti, jež však byla usnesením Ústavního soudu ze dne 1.9.2009 sp. zn. IV. ÚS 2006/09 podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, odmítnuta (č. l. 3003 trestního spisu).

Mám tak za to, že zmíněným rozsudkem Vrchního soudu v Praze byl porušen zákon v neprospěch obviněných, a to v § 254 odst. 1 tr. řádu a v řízení mu předcházejícím v § 228 odst. 1 tr. řádu, v tehdy platném znění, a dále v § 39 občanského zákoníku. Současně se domnívám, že nápravu lze zajistit zrušením (celého) příslušného výroku o povinnosti k náhradě škody s tím, že v daném rozsahu bude poškozená společnost podle § 271 odst. 2 tr. řádu za přiměřeného užití § 265 tr. řádu odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních. Tím bude nastolen stav, kdy pro úhradu částky odpovídající hodnotě původně zpronevěřených nemovitostí nebude dán právní podklad a jestliže již došlo ze strany obviněných (jak vyplývá z příloženého vkladového lístku a vyrozumění exekutora) k jejímu převodu, bude (po vyslovení navrhovaného kasačního výroku) možné tento transfer posoudit jako bezdůvodné obohacení na straně poškozené společnosti.

Proto **navrhuji**, aby Nejvyšší soud České republiky:

1. podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že pravomocným rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 9.7.2008 sp. zn. 5 To 23/2008 byl porušen zákon v neprospěch obviněných

VI. N. a R. N., a to v ustanovení § 254 odst. 1 trestního řádu a v řízení mu předcházejícím v ustanovení § 228 odst. 1 trestního řádu, v tehdy platném znění, a dále v § 39 občanského zákoníku,

2. podle § 269 odst. 2 trestního řádu zrušil rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28.12.2007 sp. zn. 6 T 8/2006, a to v rozsahu, v jakém byla obviněným VI. N. a R. N. podle § 228 odst. 1 trestního řádu uložena povinnost uhradit společně a nerozdílně poškozenému Statku Doubravka, spol. s r.o., částku 2.036.625,45 Kč, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušený výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo, pozbyla podkladu,
3. a podle § 271 odst. 2 trestního řádu za přiměřeného užití § 265 trestního řádu odkázal společnost Statek Doubravka, spol. s r. o., na řízení ve věcech občanskoprávních.

Nejvyšší soud zamítl dne 19.9.2012 pod sp.zn. [5 Tz 59/2012](#).